

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Předběžné opatření a vycestování s nezletilým dítětem

Problematika vycestování jednoho z rodičů s nezletilým dítětem do zahraničí v době, kdy má druhý rodič podle pravomocného soudního rozhodnutí vykonávat styk, dlouhodobě patří k nejkonfliktnějším situacím rodinného práva. Do 31. 12. 2025 byla v těchto případech v praxi často využívána obecná předběžná opatření, jejichž prostřednictvím soudy ad hoc zasahovaly do již pravomocně upravených poměrů dítěte. Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2966/25 ze dne 21. 1. 2026, vydaný sice ještě podle předchozí právní úpravy, představuje významný judikatorní mezník, který přesvědčivě ilustruje ústavní limity tohoto postupu a současně ozřejmuje důvody, jež vedly zákonodárce k přijetí nové právní úpravy účinné od 1. 1. 2026.

Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2966/25 ze dne 21. 1. 2026

V projednávané věci se stěžovatelka domáhala soudní ochrany poté, co jí byla uložena pokuta za zmaření styku otce s nezletilou dcerou podle § 502 zákona o zvláštních řízeních soudních. Ke zmaření styku došlo v souvislosti s plánovaným pobytem dítěte u moře ve Španělsku, který se časově překrýval s termíny styku stanovenými soudem schválenou dohodou rodičů. Stěžovatelka se nejprve pokusila dosáhnout dohody s otcem o náhradním termínu styku, a teprve poté, co se dohoda nezdařila, podala návrh na vydání předběžného opatření. Okresní soud jejímu návrhu vyhověl a umožnil vycestování dítěte do zahraničí, přičemž současně upravil náhradní realizaci styku. Teprve s výrazným časovým odstupem označil odvolací soud toto předběžné opatření za nezákonné s odůvodněním, že jím byla fakticky provedena nepřípustná jednorázová změna pravomocné úpravy styku.[\[1\]](#)

Navazující rozhodnutí obecných soudů, jimiž byla stěžovatelce uložena pokuta za neumožnění styku, Ústavní soud zrušil. Jeho argumentace je založena především na principu ochrany důvěry v právo, jež je imanentní součástí materiálního právního státu. Ústavní soud zdůraznil, že jednotlivec nemůže být sankcionován za jednání, které uskutečnil v důvěře v soudní rozhodnutí, jímž mu bylo jeho jednání výslovně umožněno. Skutečnost, že bylo předběžné opatření později označeno za nezákonné, nemůže sama o sobě vést k závěru o protiprávnosti jednání účastníka, který se na soud obrátil legitimním procesním prostředkem a nijak nepřispěl k případné nezákonnosti vydaného rozhodnutí.

Ústavní soud současně připomněl, že institut výkonu rozhodnutí uložením pokuty podle § 502 zákona o zvláštních řízeních soudních nesmí být aplikován mechanicky ani sankčně-represivně. Jeho smyslem není trestat rodiče za jednotlivé excesy, ale zajistit do budoucna nerušený výkon práva dítěte a rodiče na rodinný život. V situaci, kdy rodič jedná v dobré víře v existující soudní rozhodnutí a prokazatelně se snaží konflikt řešit zákonnými prostředky, je uložení pokuty ústavně neudržitelé. Ústavní soud výslovně odmítl přístup, podle něhož by bylo po účastnících řízení možné požadovat vyšší míru právní předvídatelnosti než po samotných soudech.

Popsaný případ současně názorně odhaluje systémové slabiny dosavadní právní úpravy. Obecná

předběžná opatření byla v opatrovnických věcech často vydávána bez slyšení druhého rodiče, v extrémně krátkých lhůtách a s omezeným skutkovým podkladem. To vedlo nejen k vysoké míře jejich následné revize, ale též k eskalaci rodičovských konfliktů a k situacím, kdy byli účastníci zpětně sankcionováni za jednání, které bylo v době svého uskutečnění kryto soudním rozhodnutím. Právě vycestování s dítětem do zahraničí představovalo typický příklad takových jednorázových, časově omezených situací, v nichž obecné předběžné opatření fakticky suplovalo změnu pravomocné úpravy styku, aniž by pro to existoval odpovídající procesní rámec.

Právní úprava účinná od 1. 1. 2026

Nová úprava zásadně mění přístup k dočasné úpravě poměrů dítěte v situacích, které vyžadují okamžitou či předběžnou intervenci soudu, aniž by bylo možné čekat na rozhodnutí ve věci samé. Zatímco dosavadní institut obecného předběžného opatření byl v praxi využíván bez slyšení druhé strany a často přinášel situace „překvapení“ druhého rodiče, novela zákona o zvláštních řízeních soudních zavedla institut prozatímního rozhodnutí (§ 465a a násl. ZŘS), který klade důraz na procesní korektnost a účast všech zúčastněných stran. Podle důvodové zprávy k zákonu č. [268/2025](#) Sb. je cílem tohoto institutu zachovat rychlost řízení obdobnou jako u předběžného opatření, avšak současně snížit míru chybovosti a eskalace konfliktů tím, že se eliminuje možnost jednostranného zásahu do rodičovských práv bez účasti druhého rodiče a bez kontradiktorního procesu.^[2]

Prozatímní rozhodnutí je primárně určeno pro případy, kdy není nutné zasahovat do poměrů dítěte prostřednictvím speciálních předběžných opatření podle § 452 ZŘS, ale současně je v nejlepším zájmu dítěte, aby k určité dočasné úpravě poměrů došlo. Institut se tedy nepoužije tam, kde je na místě použití tzv. rychlého předběžného opatření v krizových situacích, tj. zejména tehdy, když by neprodlené opatření mělo zabránit vážnému ohrožení dítěte či jeho zájmů a kdy je nutné jednat do 24 hodin.

Návrh na vydání prozatímního rozhodnutí

Řízení o vydání prozatímního rozhodnutí lze zahájit nejen na návrh účastníka, ale i bez návrhu, pokud je možné zahájit i řízení ve věci samé bez návrhu. Návrh na vydání prozatímního rozhodnutí musí kromě obecných procesních náležitostí obsahovat popis skutečností odůvodňujících potřebu vydání prozatímního rozhodnutí a informace o dosavadní komunikaci mezi rodiči nebo jinými osobami, jichž se navrhovaná úprava týká. Soud je povinen svolat soudní jednání nebo jiný soudní rok, na kterém mohou být účastníci slyšeni a vyjádřit se k návrhu; nařízení jednání či jiného soudního roku je nutné účastníkům sdělit s dostatečným předstihem. Podmínkou vydání prozatímního rozhodnutí je, aby se všichni účastníci řízení, včetně nezletilého dítěte, mohli k návrhu vyjádřit. Dítě musí být zastoupeno opatrovníkem, kterého pro tento účel jmenuje soud. Pokud již soud disponuje stanovisky všech účastníků, včetně názoru nezletilého, a tyto jsou obsaženy ve spise, může soud konat i bez dalšího jednání.

O prozatímní úpravě poměrů dítěte rozhodne soud bez zbytečného odkladu po zahájení řízení o vydání prozatímního rozhodnutí, nejpozději však do tří měsíců. Prozatímní rozhodnutí obsahuje určení doby svého trvání, která nesmí přesáhnout 3 měsíce od okamžiku jeho vykonatelnosti. Soud může tuto dobu opakovaně prodloužit, přičemž celková délka trvání prozatímního rozhodnutí zpravidla nesmí překročit 6 měsíců, a to jen v odůvodněných případech, pokud nebylo v této době možné dokončit dokazování ve věci samé. Prozatímní rozhodnutí pozbývá účinků i jinými způsoby: pokud návrhovač nesplní povinnost podat návrh na zahájení řízení ve lhůtě určené soudem, pokud uplyne doba, na kterou bylo rozhodnutí vydáno, nebo pokud se rozhodnutí ve věci samé stane vykonatelným. Soud může také prozatímní rozhodnutí změnit nebo zrušit, jestliže dojde ke změně

poměrů.

Procesní režim novelou zavedený rovněž omezuje právo odvolání proti rozhodnutí soudu o vydání prozatímního rozhodnutí; odvolání je přípustné až proti rozhodnutí o prodloužení jeho trvání nebo proti rozhodnutí o změně či zrušení prozatímního rozhodnutí. Tento princip sleduje cíl zkrátit dobu, po kterou trvá právní nejistota a která by mohla zmařit vlastní řízení ve věci samé, a minimalizovat taktické odkladné prostředky, které byly v praxi spojeny s užitím obecného předběžného opatření.

Závěr

Ve vztahu k vycestování s dítětem do zahraničí lze očekávat, že nová právní úprava povede k větší právní jistotě jak rodičů, tak samotných dětí. Rozhodnutí o tom, zda je dočasná změna režimu styku v konkrétním případě v nejlepším zájmu dítěte, již nebude přijímáno překvapivě a jednostranně, ale po zvážení stanovisek obou rodičů a s vědomím možných důsledků pro navazující řízení. Současně se tím významně snižuje riziko, že rodič bude ex post sankcionován za jednání, které bylo v době svého uskutečnění aprobováno soudem.

Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2966/25 tak lze chápat nejen jako individuální ochranu základních práv stěžovatelky, ale i jako judikatorní potvrzení správnosti legislativního směru, jímž se české rodinné právo od roku 2026 ubírá. V oblasti vycestování s nezletilým dítětem jasně vymezuje ústavní hranice dočasné ingerence soudu do rodičovských práv a současně zdůrazňuje, že právní jistota a ochrana důvěry v soudní rozhodování musí mít přednost před formalistickým trváním na vykonatelnosti pravomocných úprav styku v situacích, kdy rodič jedná odpovědně a v dobré víře.

JUDr. Kateřina Musilová

Advokátní koncipientka

[Hartman, Rychnovská - sdružení advokátů](#)

Opuštěná 227/4
602 00 Brno

Tel: +420 777 713 101
E-mail: brno@forteslegal.cz

Slezská 2033/11
120 00 Praha 2

Tel: +420 777 713 101
E-mail: praha@forteslegal.cz

[1] Nález ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2966/25 ze dne 21. 1. 2026

[2] Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. [268/2025](#) Sb., kterým se mění zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 268/2025 Dz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)